

ОЦІНКА ПРОЦЕСУ ФОРМУВАННЯ ТА ПОГАШЕННЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНOSTI НА ПІДПРИЄМСТВАХ ВАНТАЖНОГО АВТОТРАНСПОРТУ

Кильницька Є.В.

*Харківський національний університет будівництва та архітектури,
м. Харків*

У наслідок нестабільної ситуації в Україні переважна більшість вітчизняних підприємств знаходиться на межі банкрутства або охоплена кризовими явищами, що призводить до нестабільності ринкових відносин між суб'єктами господарювання, погіршення їхнього фінансового стану та платіжної дисципліни. Беручи до уваги багатогранність питання управління дебіторською заборгованістю, більшість вітчизняних праць оминають увагою аналіз управління дебіторською заборгованістю в розрізі процесів її формування та погашення. Метою дослідження процесу формування та погашення дебіторської заборгованості на підприємствах вантажного автотранспорту є виявлення основних тенденцій, визначення перспектив та проблем управління дебіторською заборгованістю, що потребують свого вирішення. Досягнення поставленої мети зумовило необхідність вирішення наступних завдань: визначити специфіку формування та погашення дебіторської заборгованості на підприємствах пасажирського та вантажного автотранспорту; побудувати модель випадкової вибірки для детальнішого дослідження процесу формування та погашення дебіторської заборгованості; провести горизонтальний та вертикальний аналіз загального обсягу та складу дебіторської заборгованості; визначити та проаналізувати місце дебіторської заборгованості у складі оборотних коштів підприємств вантажного автотранспорту; проаналізувати джерела фінансування дебіторської заборгованості; провести аналіз оборотності дебіторської заборгованості; оцінити рівень дебіторської заборгованості; проаналізувати динаміку та рівень простроченої дебіторської заборгованості; провести аналіз симетричності розрахункової політики. Дослідження процесу формування та погашення дебіторської заборгованості дозволило окреслити коло проблем щодо управління дебіторською заборгованістю на підприємствах вантажного автотранспорту, серед яких нагальними є: нераціональна структура оборотних коштів; незваженість авансованої та бюджетної політики; неефективність кредитної політики підприємств вантажного автотранспорту; недостатньо зважена та ризикована політика формування дебіторської заборгованості, оскільки значний дефіцит власних оборотних коштів свідчить про фінансування діяльності виключно за рахунок кредиторської заборгованості; несвоєчасність, неефективність та низька результативність інкасації дебіторської заборгованості, про що засвідчує значний обсяг простроченої заборгованості (47%–67%) та вказує на достатньо неефективну систему управління дебіторською заборгованістю, нехтування превентивних методів управління нею, браком ефективних систем моніторингу та контролінгу дебіторської заборгованості.